

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

The wise woman of Avel Beit Ma'acha

1. שמ"ב יט

" **מא** וַיַּעֲבֵר הַמֶּלֶךְ הַגִּלְגָּלָה, וְכַמְהָן עֵבֶר עִמּוֹ; וְכָל-עַם יְהוּדָה, וַיַּעֲבְרוּ (הַעֲבֵרוּ) אֶת-הַמֶּלֶךְ, וְגַם, חֲצִי עַם יִשְׂרָאֵל. **מב** וְהָיָה כָּל-אִישׁ יִשְׂרָאֵל, בָּאִים אֶל-הַמֶּלֶךְ; וַיֹּאמְרוּ אֶל-הַמֶּלֶךְ מְדוּעַ גָּנְבוּךָ אֲחִינוּ אִישׁ יְהוּדָה, וַיַּעֲבְרוּ אֶת-הַמֶּלֶךְ וְאֶת-בֵּיתוֹ אֶת-הַיַּרְדֵּן, וְכָל-אֲנָשֵׁי דָוִד, עִמּוֹ. **מג** וַיַּעַן כָּל-אִישׁ יְהוּדָה עַל-אִישׁ יִשְׂרָאֵל, כִּי-קִרְוָה הַמֶּלֶךְ אֵלַי, וְלָמָּה זֶה חָרָה לָךְ, עַל-הַדָּבָר הַזֶּה: הֲאֶכּוֹל אָכַלְנוּ מִן-הַמֶּלֶךְ, אִם-נִשְׂאתָ נִשְׂאָ לָנוּ. **מד** וַיַּעַן אִישׁ-יִשְׂרָאֵל אֶת-אִישׁ יְהוּדָה וַיֹּאמֶר, עֲשֵׂר-יְדוּת לִי בַּמֶּלֶךְ וְגַם-בְּדָוִד אֲנִי מִמֶּךָ, וּמְדוּעַ הִקְלַתְנִי, וְלֹא-הָיָה דְבָרִי רָשׁוֹן לִי לְהַשִּׁיב אֶת-מַלְכִּי; וַיִּקָּשׁ דְּבַר-אִישׁ יְהוּדָה, מִדְּבַר אִישׁ יִשְׂרָאֵל .

41 The king passed on to Gilgal, with Chimham accompanying him; and all the Judite soldiers and part of the Israelite army escorted the king across. 42 Then all the men of Israel came to the king and said to the king, "Why did our kinsmen, the men of Judah, steal you away and escort the king and his family across the Jordan, along with all David's men?" 43 All the men of Judah replied to the men of Israel, "Because the king is our relative! Why should this upset you? Have we consumed anything that belongs to the king? Has he given us any gifts?" 44 But the men of Israel answered the men of Judah, "We have ten shares in the king, and in David, too, we have more than you. Why then have you slighted us? Were we not the first to propose that our king be brought back?" However, the men of Judah prevailed over the men of Israel.

2. רש"י שמ"ב יט, מד

"שהראם אגרת ששלח להם דוד".

3. רד"ק שמ"ב יט, מד

"ודברו איש יהודה לאיש ישראל".

4. שמ"ב כ', א - ב

וְשָׁם נִקְרָא אִישׁ בְּלִיעֵל וְשָׁמוֹ שִׁבְעֵה בֶן בְּכָרִי אִישׁ יְמִינִי וַיִּתְקַע בַּשֹּׁפָר וַיֹּאמֶר אֵין לָנוּ חֶלֶק בְּדָוִד וְלֹא נַחֲלָה לָנוּ בְּבֶן יִשִׁי אִישׁ לְאֹהֲלָיו יִשְׂרָאֵל: וַיַּעַל כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל מֵאַחֲרֵי דָוִד אַחֲרֵי שִׁבְעֵה בֶן בְּכָרִי וְאִישׁ יְהוּדָה דָּבְקוּ בְּמַלְכְּכֶם מִן הַיַּרְדֵּן וְעַד יְרוּשָׁלַם:

1 A scoundrel named Sheba son of Bichri, a Benjaminite, happened to be there. He sounded the horn and proclaimed: "We have no portion in David, No share in Jesse's son! Every man to his tent, O Israel!" 2 All the men of Israel left David and followed Sheba son of Bichri; but the men of Judah accompanied their king from the Jordan to Jerusalem.

5. שמ"א ט', א

"קִישׁ בֶּן אֲבִיאל בֶּן צְרוּר בֶּן בְּכוֹרֹת בֶּן אֶפְיִח בֶּן אִישׁ יְמִינִי"

6. שבת נו ע"ב

"אמר רב יהודה אמר רב: בשעה שאמר דוד למפיבשת 'אתה וציבא תחלקו את השדה', יצתה בת קול ואמרה לו: רחבעם וירבעם יחלקו את המלוכה. אמר רב יהודה אמר רב: אילמלי לא קיבל דוד לשון הרע, לא נחלקה מלכות בית דוד ולא עבדו ישראל עבודה זרה ולא גלינו מארצנו"

7. מל"א י"ב, טז

וַיֵּרָא כָּל יִשְׂרָאֵל כִּי לֹא שָׁמַע הַמֶּלֶךְ אֲלֵיהֶם וַיֵּשְׁבוּ הָעָם אֶת הַמֶּלֶךְ דְּבַר לֵאמֹר מֶה לָנוּ חֶלֶק בְּדָוִד וְלֹא נַחֲלָה בְּבֶן יִשִׁי לְאֹהֲלֵיךָ יִשְׂרָאֵל עֲתָה רְאֵה בֵּיתְךָ דָּוִד וַיֵּלֶךְ יִשְׂרָאֵל לְאֹהֲלָיו

When all Israel saw that the king had not listened to them, the people answered the king: "We have no portion in David, No share in Jesse's son! To your tents, O Israel! Now look to your own House, O David." So the Israelites returned to their homes.

8. יחזקאל ל"ז, יט-כד

"דְּבַר אֲלֵהֶם כֹּה אָמַר אֲ-דְנִי אֲ-לֵהִים הִנֵּה אֲנִי לֹקֵחַ אֶת עֵץ יוֹסֵף אֲשֶׁר בְּיַד אֶפְרַיִם וְשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל חֲבָרוּ וְנָתַתִּי אוֹתָם עָלָיו אֶת עֵץ יְהוּדָה וְעֲשִׂיתֶם לְעֵץ אֶחָד וְהָיוּ אֶחָד בְּיַדִּי... וְעֲשִׂיתִי אֹתָם לְגוֹי אֶחָד בְּאֶרֶץ בְּהָרִי יִשְׂרָאֵל וּמֶלֶךְ אֶחָד יְהִיָה לְכֻלָּם לְמֶלֶךְ וְלֹא יְהִי עוֹד לְשָׁנֵי גוֹיִם וְלֹא יִחַצּוּ עוֹד לְשָׁנֵי מַמְלָכוֹת עוֹד... וְעַבְדֵי דָוִד מֶלֶךְ עֲלֵיהֶם וְרוּעֵה אֶחָד יְהִיָה לְכֻלָּם"

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

19 answer them, "Thus said the Lord GOD: I am going to take the stick of Joseph—which is in the hand of Ephraim—and of the tribes of Israel associated with him, and I will place the stick of Judah upon it and make them into one stick; they shall be joined in My hand."... I will make them a single nation in the land, on the hills of Israel, and one king shall be king of them all. Never again shall they be two nations, and never again shall they be divided into two kingdoms. ...My servant David shall be king over them; there shall be one shepherd for all of them. .."

9. שמ"ב כ, ד-ה

"(ד) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל עֲמֶשָׁא הַזְּעֵק לִי אֶת אִישׁ יְהוּדָה שְׁלֹשֶׁת יָמִים וְאַתָּה פֹּה עִמָּד: (ה) וַיִּלֶךְ עֲמֶשָׁא לְהַזְעִיק אֶת יְהוּדָה וַיֹּחֲר מִן הַמוֹעֵד אֲשֶׁר יְעִידוּ:"

4 The king said to Amasa, "Call up the men of Judah to my standard, and report here three days from now." 5 Amasa went to call up Judah, but he took longer than the time set for him.

10. שמ"ב כ, ו

"(ו) וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל אַבִּישַׁי עֲתָה יָרַע לָנוּ שָׁבַע בֶּן בְּכָרִי מִן אַבְשָׁלוֹם אַתָּה קַח אֶת עַבְדֵי אֲדֹנָיִךְ וַרְדֹף אַחֲרָיו פֶּן מֵצֵא לוֹ עָרִים בְּצֻרוֹת וְהִצִּיל עֵינָיו:"

"And David said to Abishai, "Now Sheba son of Bichri will cause us more trouble than Absalom. So take your lord's servants and pursue him, before he finds fortified towns and eludes us."

11. שמ"ב, כ ז-ח

"(ז) וַיֵּצְאוּ אַחֲרָיו אַנְשֵׁי יוֹאָב וְהַכְרֵתִי וְהַפְלֵתִי וְכָל הַגְּבָרִים וַיֵּצְאוּ מִירוּשָׁלַם לַרְדֹף אַחֲרֵי שָׁבַע בֶּן בְּכָרִי: לפי זה תובן גם התפנית המפתיעה בהמשך הדברים:

"(ח) הֵם עִם הָאֶבֶן הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר בְּגִבְעוֹן וְעֲמֶשָׁא בָּא לַפְּנֵיהֶם וַיֹּאבֵב חֲגוּר מְדוּ לְבָשׁוֹ וְעָלוּ חֲגוּר חָרֵב מִצְמַדֶּת עַל מַתְנָיו בְּתַעֲרָה וְהוּא יֵצֵא וַתִּפֹּל:"

7 Joab's men, the Cherethites and Pelethites, and all the warriors, marched out behind him. They left Jerusalem in pursuit of Sheba son of Bichri. 8 They were near the great stone in Gibeon when Amasa appeared before them. Joab was wearing his military dress, with his sword girded over it and fastened around his waist in its sheath; and, as he stepped forward, it fell out.

12. שמ"ב כ, ט

"(ט) וַיֹּאמֶר יוֹאָב לְעֲמֶשָׁא הַשְּׁלוֹם אַתָּה אַחִי וַתִּחַז יָדִי מִיּוֹבֵב בְּזִקְן עֲמֶשָׁא לְנִשֵּׁק לוֹ: (י) וְעֲמֶשָׁא לֹא נִשְׁמַר בַּחֲרָב אֲשֶׁר בְּיַד יוֹאָב וַיִּכְהוּ בָּהּ אֶל הַחֲמֹשׁ וַיִּשְׁפֹךְ מֵעֵיו אֶרְצָה וְלֹא שָׁנָה לוֹ וַיָּמָת וַיֹּאבֵב וְאַבִּישַׁי אַחִיו רָדַף אַחֲרָיו שָׁבַע בֶּן בְּכָרִי:"

9 Joab said to Amasa, "How are you, brother?" and with his right hand Joab took hold of Amasa's beard as if to kiss him.

10 Amasa was not on his guard against the sword in Joab's [left] hand, and [Joab] drove it into his belly so that his entrails poured out on the ground and he died; he did not need to strike him a second time. Joab and his brother Abishai then set off in pursuit of Sheba son of Bichri,

13. מל"א ב', ה

"אֲשֶׁר עָשָׂה לְשֵׁנֵי שָׂרֵי צְבָאוֹת יִשְׂרָאֵל לְאַבְנֵר בֶּן נֵר וְלְעֲמֶשָׁא בֶן יֶתֶר וַיַּהַרְגֵם וַיִּשְׂם דָּמֵי מַלְחָמָה בְּשָׁלֹם וַיִּתֵּן דָּמֵי מַלְחָמָה בַּחֲגֹרְתוֹ אֲשֶׁר בְּמַתְנָיו וַבְּנֻעָלוֹ אֲשֶׁר בְּרִגְלָיו"

"Further, you know what Joab son of Zeruiah did to me, what he did to the two commanders of Israel's forces, Abner son of Ner and Amasa son of Jether: he killed them, shedding blood of war in peacetime, staining the girdle of his loins and the sandals on his feet with blood of war."

14. שמ"ב כ, יא-יד

"(יא) וְאִישׁ עִמָּד עָלָיו מִנְעָרֵי יוֹאָב וַיֹּאבֵב מִי אֲשֶׁר חָפֵץ בְּיוֹאָב וּמִי אֲשֶׁר לְדָוִד אַחֲרֵי יוֹאָב: (יב) וְעֲמֶשָׁא מִתְגַּלְל בְּדָם בְּתוֹךְ הַמַּסְלָה וַיִּרֶא הָאִישׁ כִּי עִמָּד כָּל הָעָם וַיִּסֹּב אֶת עֲמֶשָׁא מִן הַמַּסְלָה הַשְּׂדֵה וַיִּשְׁלַח עָלָיו בְּגָד כְּאֲשֶׁר רָאָה כָּל הַבָּא עָלָיו וְעִמָּד: (יג) כְּאֲשֶׁר הִגָּה מִן הַמַּסְלָה עָבַר כָּל אִישׁ אַחֲרֵי יוֹאָב לַרְדֹף אַחֲרֵי שָׁבַע בֶּן בְּכָרִי: (יד) וַיַּעֲבֵר בְּכָל שַׁבָּטֵי יִשְׂרָאֵל אֲבֵלָה וּבֵית מַעֲכָה וְכָל הַיְבֵרִים וַיִּקְהָלוּ וַיָּבִיאוּ אַף אַחֲרָיו:"

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

11 while one of Joab's henchmen stood by the corpse and called out, "Whoever favors Joab, and whoever is on David's side, follow Joab!" 12 Amasa lay in the middle of the road, drenched in his blood; and the man saw that everyone stopped. And when he saw that all the people were stopping, he dragged Amasa from the road into the field and covered him with a garment. 13 Once he was removed from the road, everybody continued to follow Joab in pursuit of Sheba son of Bichri. 14 [Sheba] had passed through all the tribes of Israel up to Abel of Beth-maacah; and all the Beerites assembled and followed him inside.

15. שמ"ב כ, טו

" וַיָּבֹאוּ וַיִּצְרוּ עָלָיו בְּאֵבֶל־בֶּת־מַעַכָּה בֵּית הַמַּעַכָּה וַיִּשְׁפְּכוּ סֹלֶלָה אֶל הָעִיר וַתַּעֲמֵד בְּחַל וְכָל הָעָם אֲשֶׁר אֶת יוֹאָב מִנְשַׁחִיתֶם לְהַפִּיל הַחוּמָה: " [Joab's men] came and besieged him in Abel of Beth-maacah; they threw up a siege mound against the city and it stood against the rampart. All the troops with Joab were engaged in battering the wall,

16. שמ"ב כ, טז-יז

" (טז) וַתִּקְרָא אִשָּׁה חֲכָמָה מִן הָעִיר שְׁמֵעוּ שְׁמֵעוּ אִמְרוּ נָא אֶל יוֹאָב קִרְבַּ עַד הִנֵּה וַאֲדַבְּרָה אֵלֶיךָ: (יז) וַיִּקְרַב אֵלֶיהָ. וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה: הֲאֵתָה יוֹאָב? וַיֹּאמֶר: אֲנִי. וַתֹּאמֶר לוֹ: שְׁמַע דְּבָרִי אֲמַתְךָ. וַיֹּאמֶר: שְׁמַע אֲנֹכִי. " 16 when a clever woman shouted from the city, "Listen! Listen! Tell Joab to come over here so I can talk to him." 17 He approached her, and the woman asked, "Are you Joab?" "Yes," he answered; and she said to him, "Listen to what your handmaid has to say." "I'm listening," he replied.

17. שמ"ב כ, יח-יט

" (יח) וַתֹּאמֶר לְאִמְרָתִי: דַּבֵּר וַדַּבְּרוּ בְּרֵאשִׁיטָה לְאִמְרָתִי: שְׂאֵל יִשְׂאֵלוּ בְּאֵבֶל וְכֵן הִתְמוּ. (יט) אֲנֹכִי שְׁלָמִי אֲמוּנִי יִשְׂרָאֵל אֲתָה מְבַקֵּשׁ לְהַמִּית עִיר וְאָם בְּיִשְׂרָאֵל, לְמָה תִּבְלַע נַחֲלַת ה'?" 17 And she continued, "In olden times people used to say, 'Let them inquire of Abel,' and that was the end of the matter. 19 I am one of those who seek the welfare of the faithful in Israel. But you seek to bring death upon a mother city in Israel! Why should you destroy the LORD's possession?"

18. רש"י שמ"ב כ, יט

" אני מבני העיר ששלמים ונאמנים לישראל"

19. בראשית רבה צד, ט

" סרח בת אשר השלימה עמהן את המנין. הה"ד: "ותקרא אשה חכמה מן העיר... ויקרב אליה ותאמר האשה האתה יואב?" אמרה: שמך יואב לומר שאתה אב לישראל, ואין אתה אלא קוצר ואין אתה לפי שמך, ואין אתה ודוד בני תורה... לא כתוב (דברים כ', י) "כי תקרב אל עיר להלחם עליה וקראת אליה לשלום? אמר לה: מי את? אמרה לו: "אנכי שלמי אמוני ישראל", אני הוא שהשלמתי מניינן של ישראל במצרים, אני הוא שהשלמתי נאמן לנאמן יוסף למשה. מה אתה מבקש להמית עיר ולי שאני אם בישראל? מיד "ויען יואב ויאמר: חלילה חלילה לי... ותאמר: "הנה ראשו מושלך אליך". מנין ידעה? אלא אמרה: כל המחציף אפו במלכות בית דוד מרים הוא ראשו מלעיל"

20. דברים רבא פרשה יא סימן ה'

"... כל ישראל היו עסוקים בכסף וזהב ומשה היה מסבב את העיר ויגע שלשה ימים ושלושה לילות למצוא ארונו של יוסף שלא היו יכולים לצאת ממצרים אלא אם יעלו עמהם עצמות יוסף. למה? שכך נשבע להן בשבועה לפני מותו... משנתיגע הרבה פגעה בו סרח בת אשר וראתה משה שהיה עיף מן היגיעה. אמרה לו אדוני משה למה אתה טרוד כ"כ? אמר לה שלשה ימים ושלושה לילות סבבתי את העיר למצוא ארונו של יוסף ואין אני מוצא אותו. אמרה לו: בוא עמי וראך היכן הוא. הולכה אותו לנילוס, אמרה לו: במקום זה עשו ארון של חמש מאות ככרים והשליכוהו בתוך הנילוס החרטומים והאשפים. וכך אמרו לפרעה: רצונך שלא תצא אומה זו מכאן לעולם? העצמות של יוסף אם לא ימצאו אותן, עד עולם אינם יכולים לצאת."

21. רד"ק שמואל ב כ יט

"מי היתה אשה זאת? סרח בת אשר, אמרה: דבר ידברו בראשונה שאול ישאלו באבל וכן התמו, כאן תמו דברי תורה, כלומר תמו דברי תורה כאן שאין יודעים אותן, אני שמעתי דבר זה ממשה רבינו כשהיו באים להלחם על עיר, שיהיו פותחין לשלום. שלמי אמוני ישראל- אני השלמתי נאמן לנאמן, ע"י נגלה ארונו של יוסף למשה, אני הגדתי ליעקב כי יוסף חי, ותימה הוא, אם האריכה ימים כל כך סרח בת אשר, אעפ"י שראינו שהאריכה ימים רבים, שהרי נמנית עם באי מצרים ונמנית עם באי הארץ, והיו שנותיה אז לפחות מאתיים וחמשים שנה."

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

22. רש"י בראשית מו, טו

"שלישים ושלש ובפרטן אי אתה מוצא אלא שלישים ושנים, אלא זו יוכבד שנולדה בין החומות בכניסתן לעיר שנאמר, אשר ילדה אותה ללוי במצרים – לדתה במצרים ואין הורתה במצרים:"

23. שמ"ב יא כא

"מי הכה את אבימלך בן ירובשת? הלא אישה השליכה עליו פלח רכב מעל החומה וימת בתבץ!..."

24. יהושע: יג, יג

"ולא הורישו בני ישראל, את-הגשורי ואת-המעקתי; וישב גשור ומעקת בקרב ישראל עד היום הזה"

25. שמ"ב כ, כ-כא

"(כ) ויען יואב ויאמר חלילה חלילה לי אם אבליע ואם אשחית: (כא) לא כן הדבר כי איש מהר אפרים שבע בן בכרי שמו נשא ידו במלך בדיד תנו אתו לבדו ואלכה מעל העיר ותאמר האשה אל יואב הנה ראשו משלה אליך בעד החומה:

20 Joab replied, "Far be it, far be it from me to destroy or to ruin! 21 Not at all! But a certain man from the hill country of Ephraim, named Sheba son of Bichri, has rebelled against King David. Just hand him alone over to us, and I will withdraw from the city." The woman assured Joab, "His head shall be thrown over the wall to you."

26. שמ"ב כ, כב

כב ותבוא האשה אל-כל-העם בחכמתה, ויכרתו את-ראש שבע בן-בכרי וישלכו אל-יואב, ויתקע בשפר, ויפצו מעל-העיר איש לאהליו; ויואב נשך ירושלם, אל-המלך

The woman came to all the people with her clever plan; and they cut off the head of Sheba son of Bichri and threw it down to Joab. He then sounded the horn; all the men dispersed to their homes, and Joab returned to the king in Jerusalem.

27. בראשית רבה צד, ט

"ותבוא האשה אל כל העם בחכמתה". אמרה להם: אין אתם יודעים את דוד - איזו אומה עמדה מולו, איזו מלכות עמדה מולו? אמרו לה: ומה צריך? אמרה להם: אלף אנשים. ולא טוב אלף אנשים מלהחריב עירכם? אמרו לה: כל אחד ואחד יתן לפי מה שיש לו אמרה להם: שמא אגב פיוס מניח מעט. עשתה עצמה כאילו הולכת ומפייסת וחזרה: מאלף לחמש מאות, למאה, לעשרה, לאחד והוא אכסנאי. מיהו? שבע בן בכרי. מיד "ויכרתו את ראשו."

28. יוסף בן מתתיהו קדמוניות היהודים

"כלום יש ברצונכם למות מיתה מנוולת כרשעים, אתם וטפכם ונשיכם בגלל אדם רע, שאינכם יודעים מי הוא, ולשומ למלך עליכם במקום דוד, שהעניק לכם טובות רבות כל כך, ולהלחם עיר אחת נגד חיל גדול וכבד כזה...היא פיתתה אותם לכרות את ראשו של שבע בן בכרי מעליו ולהשליכו אל צבא יואב."

29. תוספתא תרומות פ"ז ה"כ

"סיעה של בני אדם שאמרו להם גוים: 'תנו לנו אחד מכם ונהרגוהו, ואם לאו, הרי אנו הורגין את כולכם' – יהרגו כולן ואל ימסרו להן נפש אחת מישראל. אבל אם ייחדוהו להם, כגון שייחדו לשבע בן בכרי -- יתנו להן ואל יהרגו כולן. אמר רבי יהודה: במי דברים אמורים? בזמן שהוא מבפנים והן מבחוץ, אבל בזמן שהוא מבפנים והן מבפנים, הואיל והוא נהרג והן נהרגין, יתנוהו להן ואל יהרגו כולן, וכן הוא אומר 'ותבא האשה אל כל העם בחכמתה וגו', אמרה להן: הואיל והוא נהרג ואתם נהרגין, תנוהו להם ואל תהרגו כולכם. רבי שמעון אומר: כך אמרה להם: כל המורד במלכות בית דוד חייב מיתה."

30. רמב"ם הלכות יסודי התורה פ"ה ה"ה

"ואם יחדוהו להם ואמרו: 'תנו לנו פלוני או נהרוג את כולכם', אם היה מחוייב מיתה כשבע בן בכרי יתנו אותו להם, ואין מורין להם כן לכתחלה; ואם אינו חייב מיתה יהרגו כולן, ואל ימסרו להם נפש אחת מישראל."

Sylvia & David Kellerman Beit Medrash Program

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE
with Chazan Arik Wollheim